

R.

Xucla, xucla, hermosa nena,
 lo refrescant granissat...
 y despedeixten luego
 (c) Miquel d'Estiu ja ha passat.

De dijous á dijous

AIXÓ de la peste bubónica á Marsella, va de debó, aquesta vegada. Però no s' alarmin que no n' es hora, ni embalin matalassos, fent farsells per fugir, que no 'n treurían res, ni menos s'ho val la cosa; no n' hi ha per tant.

L' assumpto fora masa sério, per tracta 'l senthi brometa, si hi hagués perill No, per ara no n' hi ha.

Ja ho ha dit lo Doctor Cortezo, que acaba de arribar de Marsella y á ell fem referencia per serne autoritat en tal materia, per més qu' aquí las tals autoritats ne tingan poca. Malgrat l' escassetat d' elements sanitaris y la falta de quartets per adquirirne de nous ab que sempre topém... barreijat ab la falta d' energías, que tant se necessitan en casos premiosos; aixís com hi ha un Deu per aguantar que no caiguin á terra 'ls borratxos, guardém la confiança qu' aquest cop ens servirà per guardarns de la peste vehina, sobre tot si ajuda 'l governador.

* * *

Lo qu' inspira mes confiança en tal punt, es la fermesa ben demostrada de las autoritats de la República francesa á Marsella, que no planyen pas medis, per aturar 'ls avensos del mal.

Tan bon punt s' hagué esment de 'l contagi, que fou portat d' Orient en fardos de draps vells, que s' utilisan per l' industria de paper y cartrons; al instant de trobars ab tres atacats ab els síntomas de la bubónica, no 's van accontentar desinfectant els barcos que 'ls havían portat, posantlos de observació, ni menos aislant els malalts en hospital improvisat en hermós chalet, ben lluny de la ciutat populosa; sinó que van calar foch á la fàbrica empestada, fentne cendras, sens contemplacions, ni fins egoistas, atenent no mes que al be comú y la salut del poble que es lo primer.

* * *

Ni may qu' aquí ho tinguém de veurer... però de 'l modo que van las cosas, si la fàbrica fos d' un de 'ls llops grossos de Barcelona, primer que cremarla, com ho fan á França, prou deixarian empestar la ciutat. Primer que tot, els interessos.

Per això 'l Director general de Sanitat de 'l govern espanyol se n' ha anat á Marsella y ni menos ha vist d' aprop cap cas de peste; no mes ha pres informes, tornant corrents á casa per prevenir 's.. com si no hi hagués cap mes metje qu' ell.

* * *

Y ara prou d' aquest punt; parlém un xich de l' esquadra inglesa, qu' ens ha vingut á veurer, remerciant per endevant la visita encara que sían inglesos

No hi fa rés; ab tot y venir com tals, els hem de rebre be, quan no per altres rahóns perque son mes de deu mil homens, ab una renglera de barcos

que fa respecte, puig mes que navilis semblan castells flotants, las ditas naus, que si 'ns enrotllan ens fan xixinas. Pe 'l present tampoch son cap perill perque venen en só de pau, mostrantse coneixadors de la terra que trepitxan tan bon punt desembarcan y ben enterats de 'ls preus de tots els articles que 'n pugan necessitar; ja no son aquells inglesos de anys enrera, que no mes s' els veyan monas pel carrers... encara ni hi ha un auca de redolins de 'l mal guanyat Tomás Padró; avuy van tiesos y estirats, regateijantho tot com marmanyeras. Un taberner, els demanava sis rals de cada cervesa... ¡ep! mestre, aixó val quinze centims y gracias, digué un de 'ls de la colla, qu' á la «cuenta» era tan catalá com nosaltres mateixos... ¡Contin quina escama 'l taberner!...

* * *

Els cafés, tabernas y tota lley d' establiments públics ahont se venen articles de «comer. beber ó arder», (aixó s' ha de dir en castellá per forsa) 's trovan plens tot els dias d' aquesta gent forastera, y fins el governador s' ha preocupat de que se 'ls tracti be, no donantlos gat per llebra. Malgrat els bons cuidados, alguns en patirán, pero á la fi tindrán una memoria, que será lo «souvenir» d' aquest clima.

* * *

Alguns teatros fan funcions dedicadas als mariners inglesos, altres redactan prospectes en inglés; tothom hi fá 'l que pot per fers' hi entendre... no mes l' Ajuntament de Barcelona s' ha quedat á las capsas ó poch menos.

L' Almirall ab son estat major y l' acompanyament de casacas viroladas y ous ferrats va fer la visita de compliment á casa la Ciutat. Ab la cerimonia de costum; tot era á puesto: l' escala encatificada, municipals de gala, ab plomall y punys de curo blanch, p' els replans... llams encessos, l' Arcalde y els de l' olla al cap de munt, alló semblava un cel, la vigilia d' una gran pluja d' estrelles. L' únich que va fer tart perque aquets dias te molt treball fou lo Consul de Inglaterra, qu' á la quenta havia de fer un gran paper, lo de consuetat.

Al arribar la comitiva van ser els fatichs; ningú sabia parlar l' inglés, ni els inglesos sabían xapurrar l' espanyol... corréu, cuytéuque no 'ns enteném, fins y tant qu' un tal Coll 'ls va treurer d' apuros, posantse d' intérpret voluntari

La sort qu' era la taula ben parada, guarnida com jardí de flors, y com que 'l llenguatje de la cullera, l' enten tothom, assentats al devant de la sopera ja 's van entendre. Diu que l' ápat va ser de primera.

* * *

Al se 'n demá, l' inglés que 's cuida de comprar lo menjar, ja regatejava al Arcalde l' pagar consums... res, unas vint mil pessetas diarias que 's volia embossar, com si fos un de 'ls tants... Encara 'm queda molt que dir.

CALIXTE PI Y XARAU.

LA VUYTADA

Cada vegada que vé una Esquadra d' Inglaterra ab aquella sans' façón y aquella prosopopeya que 's presentan aquí al port com si fos á casa séva, veig clar lo que som petits aquí en nostra nació ibérica. .

(Una nació que ha passat á la Historia ara y per sempre,

Fá quatre días caygué un ministeri *sin-vela* per motius relacionats ab la marina de guerra (qu' encare s' ha d' embastar) y ja mou qüestions y grescas com si per 'quets mars de Deu passejés ja la bandera del Estat, sense atinar que si una Esquadra 'ns arreglan aqueixos nostres Guberns (que son á l' aygua... calenta) per grossa que 's projectés, semblaria la cambrera de l' Esquadra del Inglés que, per dirho en forma poética, la forman castells flotants, construccions de ferro iumensas, formant juntas, la ciutat mes poderosa de guerra que atrevessa 'ls Océans y qu' es la mostra més seria del poderio naval d' aqueixa nació mestressa, per mar, de tot l' Univers conegut... y per coneixe, ¡Deu nos en guard' que l' Albió fos tant potentia per terra!

Passat diumenje al matí, sobrantme encara una *pela* (que fou gran casualitat) fent un viatge d' *ida y vuelta* á la rada en vaporet que semblava una xinella d' un dels grans acorassats que á fora del port fondejan, vareig tenir ocasió de contemplarlos de *cerca*

á n' aquells monstres marins que fins imposan, de veras, ab son tamany colossal y aquell aspecte feréstech de son terrible artillat que fá venir mal de ventre y ganas de fer... d' aixó á las calsas ben depressa.

Lo bó es que al retornar de la rada, aixís que s' entra altre cop á dins del port se trova una canyонера, guarda costas ó cruser de camama, per fer *fren e* á qualsevol enemich maritim, qual monstre ?; ostenta «El Temerario» per nom siguent sols un bot de pesca d' incautes qu' encare están convenuts de que la Iberia podém fer *tropa* per mar havent anat tant *per terra*.

Trovantse actualment aquí, donchs, la Esquadra d' Inglaterra, *El Temerario* 's pot dir qu' es una ridiculesa.

*
**

Si á fora 'l cremar pallers y boscos es moda extesa, aquí de moda s' han fet 'ls petardos, á la quienta, retornant á n' aquell any qu' estavan sobre el *tapete*.

¿A qué deu aixó obehir?
¿A qué treu n'as la tal dèria?
Hi han molts delictes y crims que fins 's deixan entendre 'ls móvils que 'ls han causat y s' esplican sos efectes. Mes, aquets son repulsius y indignan en gran manera per poca-soltas y per la manía que revelan de fer mal, sens' mirá á qui, y sembrá á dreta y esquerra lo pánich entre la gent pacífica que passeja ó ben tranquila s' está

á dintre de casa séva.

Menos mal que 'l tal *sport* d' aqueixos criminals sense criteri ni reflexió no mes causan desperfectes lo que 'n dihém materials: pro aixís y tot s' ha de emprendre molt séria persecució contra 'ls autors de las cremas y 'ls sorolls per espantar, á fi de que en tots 'ls termes y comarcas de pagés, aixís com en passeigs, centres, barris, plassas y carrers de ciutat estiga llesta aqueixa alarma constant que á l' estranger ens presenta com un país de zulús, rifenys, turchs, etcetra, etcetra.

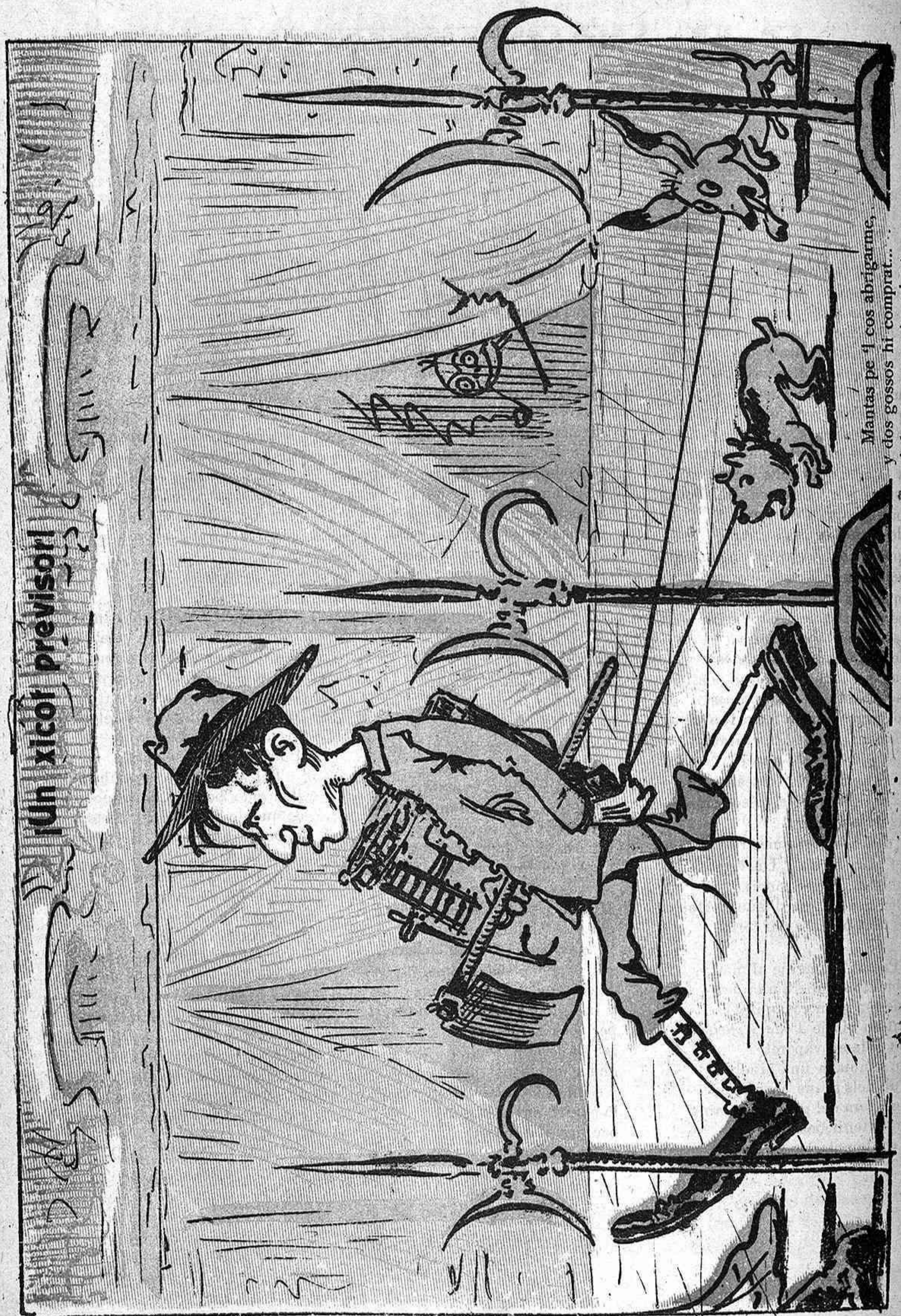
*
**

De la estafa al «Cantiner», qu' es una estafa ja célebre) pot dirse sens' ferhi embuts que més *noble* no pot serne, ja que hi figura al devant un *Conde* ab totas las lletras y *tras cortina* s' hi véu l' aristocracia *pudiente*.

Tal vegada, un cop sabut l' enredo, podrém convence'ns de que de Tresas Humberts y Daurignaes n' hi han per vendre en totas las capitals hont la vanitat hi regna perque las comoditats als grans Centres exigeixen molt *confort*, y 'l luxu vol que 's gastí molta de renda en vestir y en diversions y en brillants de mils pessetas Tirém un vel al demunt de tanta y tanta miseria; puig se n' amaga molt mes entre 'ls richs... que ho aparentan, més que no pas *inver nos*; que aixís *richs* no volém serne.

PEPET DEL CARRIL

Mantas pe 'l cos abrigarme,
y dos gossos hi comprat...
ab las mantas vaig calent
y ab los gossos ben guardat.

La Esquadra Inglesa

Aquesta esquadra, ab lo temps,
será nostra, don Bernat.

—¿Vol dir?

—Si; quan los inglesos

¡HONT ETS FELICITAT!

I

Quan jo era petitet, quan ma infantesa
passava sens afanys
entre 'ls dolsos petons de ma mareta
y els jochs de mos compayns;
Llavors, quan al bressol la meva mare
venia á despertarme
deya ab alegría tot besantme
«¡quina felicitat...»
recullia jo ab anhel eixa paraula
y al cor la vaig guardar.

II

Quan vaig ser mes grandet á ma mareta
un jorn venia preguntá:
Ascoltam, mare meva, digam, digam
¿qu' es la felicitat?
Y fentme un petonet, boy abessantme
ma mare 'm contestá:
—Aixó, fillet del cor, quan siguis home;
llavors potsé ho sabrás—

III

Ja soch home, ja es morta ma mareta,
moriren mos companys,
mon cap avans orlat de cabells negres
ja es ple de cabells blanchs,
y encare jo pregunto de vegadas
boy mirant lo cel blau:
—Ja soch home, mareta, ja soch home...!
¿Hont ets felicitat?

JOSEPH MECA

¡MISTERI!

A MON AMICH EL METJE R. MIRÓ Y BORRÁS

¡Ay, que tinch! ¡Jesús meu, sento morirme!
que vinga el senyor metje
potsé ab al seu saber podrá gurirme,
tal volta si ell mon mal, no deix' de petja
podré ab regla y mida
allargar un xich mes ma trista vida.

Lo metje ab son ull elínich y ciencia
carregat de paciència
logra tallar las alas
á lo mal, que ja 's bat en retirada
hasta caure, á las malas,
á sa planta fet pols; y arreballada
á la Mort la sua presa

no reb lo metje lo llor de tal proesa
Ya que sá lo malalt, per recompensa
al doctor escatima 'ls honoraris
y en cambi d' or y perlas uns rosaris
á Montserrat ha portat en pometensa,
que la verge Maria
sigué qui va curar sa malaltia.

«Y ahora quien dijera ser comento»
que apliqui la moral d' aquet meu quiento.

S. BRUGUÉS

¿No t' ha passat?

¿No t' ha passat, lector, estar borratxo
y tení 'l cap seré? ¿No has vist cap cop
A un home caminar y seure á l' hora?
¿No t' ha passat ré igual? A mi tampoch.

ANTONI CANTALLOPS.

Per favor...

A mon apreciat amich Vicents Cal-
dés y Arús.

Es per favor . si . . . vosté...
la del sach color de rosa...
la de cara mes hermosa
que la Lluna quan fá 'l plé ..
son tan sols dos parauletas
nascudas del fons del cor ..
pensi qu' es per mí un favor...
¿si, diu?... gracias. . Doloretas...
De mort m' ha fet torná á vida...
oh! si ., xamosa poncella...
d'entre totas la mes bella ..
—Pero acabi...

—Desseguida...

Sols vull admirar primer...
sas dos galtetas divinas .
que dos rosas sense espinas
ne son... d' escullit roser...
sa cabellera rissada ..
els seus ulls . que son brillants
com valiosos diamants...
la seva boca preuhada...

—¡No 'm fassi ja mes patir!
¡Vaya un cas! . . ¿Vol acabá?
—¡Ay! . . si no recordo ja
lo que li volia dir!...

A. RIBAS Ll.

MONOSSÍLABA

Res me fa mal si res faig;
quan, ti ch set, bon got de vi
que si sens un ral jo vaig,
tu ja dius que 'n tens per mi.
Fas molt be, tu tens bon cor;
que jo 't vull, molt be ja ho saps;
s' hi ha al mon qui 't vol fer por,
es que sols va pels teus naps.
Que 'n tens molts, be prou que sven,
que jo 't vull, per tot, se diu;
¡Oh si, si vull ser ben teu;
y tots dos fer un rich niu.
Vull ton cor, dins de mon puny;
ets per mi, la que mes vals;
y si 'm vols á mi ben lluny,
dom los teus mils de mils rals.

RATANFR DE MANLLEU

¡FELICITAT!

Lo nom de Felicitat
¡quants de somnis representa!
de tot quant al Mon s' intenta
es l' estimul, . may lograt.

Utopia que alenta á molts,
¡fum invisible, ¡il-lusió!
que gósa algun carrincló
que te 'l cervell... ple de pols!

Esqué que l' am de la vida
cubreixes de traidoria,
sols es certa... ta falsia!...
¡Oh Felicitat glatida!

¿Qui va inventarte , qui sab!
pot ser lo mateix desitj
per xafar de mitj á mitj
als que pensan ab lo cap.

Qui tal mania ha inventat
en aquest mon de mentidas
¡ni ab cent mil milions de vidas
pagava, 'ls mals que ha causat!

QUIMET DE LAS COPLAS.

De cassera

NO se qui va entabanarme, pro 'l certus es, que aquell dia vaig llevarme ab unas ganas de cassar descomunals y vaiga l' expressió.

Faig arreglarme una truyteta per la dona; agafó l' escopeta, crido al gós, me lligo be las espartenyas de set betas y ¡amuni! als cinch minuts ja 'm trobava fora de la vila, en direcció al bósch.

¡Pobres perdius!; me cridá un pagés bromista al veurem. De segur que ja tremolan...

A lá veremos; vaig contestarli, recordant lo llenguatge de quan era soldát; y després d' haver ençés, ab un misto d' esca una punta de *federal*, torno á rependre lo cami, pujant margenadas y atravessant rostólls.

¡Qué bona es la vida del camp! pensava, tot caminant; ¡quina ditxa tenen 'ls que poden disfrutarla sense penas ni mals de cap!

Y acte contínuo vaig recordarme, del senyor Pepet del Carril qu' está xalántse á Viatana, ab gran contentament del meu cusí l' Hostalé ahont ell pòsa, que va escriurem l' altre dia: «Hico, aquí tengo hospedado á un senyor del arte de la pluma nomenado José del carril que es de lo más bromista que se conoce y que me dá cada propina que si está mucho tiempo me haré barba de oro, á más de aprender muchas cosas.

Con mi mujer están muy bien avingudos y con mi hica también, pues las ensenya á bailar al estilo de una tal Chelito de quien creo que dit señor era muy entusiasta» (textual).

Y també vingué á ma memoria lo nóm de 'n Pep de la Cambra qu' excursioneja per Sant Miquel del Fáy y *pueblos limítrofes*; y del Senyor Pi y Xaràu que crech ha anat a donar recados al nou president del Conçell.

¡Companys de fatigas!; deya monologuejant; vosaltres si qu' esteu al mon! ¡Quinas ideas se os deuen acudir, allí entre 'ls mosquits y tabacos al dematí; las moscas al mitj dia y las pussas, xinxas y... otros insectos á la nit!

Quan... tot plegat se 'm aixèca casi á frèch de nás un vol de perdius que á lo menos n' hi havia setanta.

Apunto, tiro, y... encare fúgen.

Aixó es que t' has distret! vaig dirme per disculparme y vaig ferme 'l proposit de no pensar en res mes en tot lo dia.

Lo sol ja comensava á picar escalfantme l' esquina de valent; las camas no volían avansar gaire depressa y el gos ab la cua entre camas y la llengua fora caminava al meu costat á pas de professó, quan un cunillás fenomenal y terrible surt d' una mata tot plegat, me pega una mirada rápida y tuig.

¡Ja la tenim armadal! Faig un xiulet al gos y ¡arribal! empenem rápida carrera al detrás del que fugía de tal manera que al veurem corrent y l' un detrás del altre vaig ferme l' efecte de que formava part d' una carrera de bicicletas ó bé que feye 'ls tres toms sense caball, matxo, ni burro.

Camps á través fugía l' escamat cunill y nosaltres encare no portavam vint passas de diferencia, quan tot d' una se fica dintre una barraca.

¡Ja 's méu!; vaig dir al veurerho, y ab quatre salts me planto allí.

Al arribar á la porta faig quedar al gos á fora; jó entro y..... vaig trovarme cara á cara ab lo meu sastre á qui li déch tres vestits.

Veurer alló y guillar ab ell al detrás tot va ser igual fent allavors lo sastre de cassador y jó y el gos, de cunills, sense fer cas dels crits del *inglés* que cridava «¡Aturis, aturis qu' hem de parlar.»

Y per mes pèga, y com á nota irònica, al passar per sota una margenada va apareixers al cap de munt lo perseguit cunill, mirantnos y fins me crech fentnos pam y pipa!

Per fi, 'l sastre que 's devía cansar de seguirnos, va desapareixer.

Allavors, vaig assentarme á sota una alsina y com que ab la corridada aquella y el susto, va despertarse una gana terrible, me despenjo 'l sarró del coll ab la sana intenció de menjarme la truyteta que la dona m' havia fet ab trufos y carbassó.

¡Oh decepció! La truyta no hi era; es que ab las presas del dematí y la son que te un quan se lleva, vaig olvidarme de ficaria al sarró, posanhi en lloch d' ella una cassoleta, en la que la dona la nit avants havia fet fregir uns espárrechs per fer un cataplasma al tocino que estava enfiat de tant menjar carbassa.....

Enfurimat, m' aixeco y en comptes de tirar endevant en busca de cassa, com que 'ls budells me roncaran de gana, y ja es sapigut que quan un te la panxa prima no pensa en cassar, me 'n entorno cap á la vila ab un humor de mil diables.

Al atravesar un hermot vegí á l' altre banda una perdiu que estava aturada á sobre d' un turonet.

Apunto, tiro, y un pagés apareix al moment cridant perque 'ls perdigons del tret, l' hi havian fet caurer la barretina.....

A marxas dobles vaig guillá d' allí, encare mes cremat al veurer que tot se conjurava contra mí, mes als pochs passos una llebre que agessada á sota un esbarser s' estava, vá ferme parar en sech.

Un tiro certèr, va dexarla inmovil.

Content vaig per plegarla y en lloch d' ella trovo que havia mort al gos.....

Cego y boig de rabia, corrent y sense mirar ahont posava 'ls peus me 'n vaig anar á casa, trovant á la porta 'l sastre que ja me esperava, qui va donarme un escándol de primera y quan vaig poguer despellarme d' ells; pujo ab quatre bots l' escala y.... trovo á la dona y al seu cusí que jugavan á bitllas allá á la cuyna.....

JOSEPH VILÁ ORTONOBES.

¡QUINS PÓLIZAS!

Conversant jo l' altre dia
ab un home de sotana
va recaure la conversa
sobre 'l perquè no 's casavan
los *del Clero*, y l' aludit
ab sorna y catxondejantse
va dirme: ¿'S pensa vosté,
que si fos bo aquet contracte,
nosaltres el Matrimoni
l' haguera deixat pels altres?

S. BRUGUÉS

EL TIPO D' ACTUALITAT

LA TOMASA

per J. LLOPART

Pel negoci es incansable,
no treballa may per res,
allá 'hont s' hi vegí una ganga
de segú que hi há un inglés.

TEATROS

PRINCIPAL

Sembla que vol tornar á probarse sort ab lo Teatro Lírich Catalá, per lo que s' anuncia una série de deu funcions ab los principals elements ja coneguts del mateix.

Aquesta série donará principi dissapte pròxim, posantse en escena *Cors joves, La Rosóns, La reyna del cor y L' alegria que passa.*

Com se veu, lo Sr. Morera per are casi fá 'l gasto.

Celebrarém que la tentativa dongui resultats, á fi de que pugui desarròllarse la idea del teatro lírich catalá.

ROMEA

Pera el dissapte pròxim está anunciada la inauguració de la temporada de hivern ab la companyia cómic-dramática que dirigeix lo ja eminent primer actor Sr. Enrich Borrás y de la que en forman part las actrius Sras. Monner, Parreño y Clemente y los senyors Capdevila, Goula y Soler y demés artistas habituals d' aquesta companyia.

Per los cartells d' abono y programas repartits, hem vist que la Empresa posseheix en cartera un sens fi de obras, pero que duptém vejin la llum pública la majoria de ellas.

La funció inaugural está dedicada á la memoria del fundador del teatro Catalá (Serafi Pitarra) per la que 's posará en escena una de sas més aplaudidas produccions *Senyora y majora*, estrenantse á continuació un quadro de costums vilatanas original de nostre amich D. Ramón Ramón, titulat *El carro del vi.*

Lo primer estreno d' obras dramátieas, tindrà lloch lo pròxim dimars ab *L' aniversari* original de don Salvador Vilaregut.

NOVETATS

Pera debut de la Sra. Gonzaga, se posá en escena la ópera de Donizetti, *Luccia di Lammermoor* havent tingut una grata sorpresa ab dita artista puig després de veure que era la que ab lo nom de Aida Saroglia havia actuat ab aplauso altrás temporadas en varis de nostres teatros, are 'ns ha vingut sumament perfeccionada en la escola de cant y feta una verdadera artista en la interpretació dels personatjes que se li confihin.

L' agilitat de garganta que posseheix y sa dicció es tant clara y natural, que no vacilém en afirmar que la Sra. Saroglia-Gonzaga es la tiple lírica mes notable que ha trepitjat nostres escenaris de uns deu anys á aquesta part.

La ovació que se li tributá en lo *rondo*, sigué proba evident de que la concurrencia que hi asisti es de la mateixa opinió que afirmém nosaltres.

Contant la companyia lirica de aquet teatro ab un quadro de forsa, es natural que 's pensés ab *Gli Ugonotti*, la ópera sens dupte més popular de Meyerbeer, y en son desempenyo hi sentiren justos aplausos las Sras. Palermi, Gonzaga y Campofiori y los Srs. Perraló, Gil, Rey y D' Ottavi.

D' aquest artista, lo públich cada dia se va convencent més de que lo de colos y eminent ab que los primers dias se l' assenyalava, li vé un xich gran puig que fora de *Il Trovatore*, en las demés óperas hi está molt desigual.

Ab la obra póstuma de Meyerbeer *L' Africana*, hi debutaren nostres paysans Sra. Bordalba y Sr. Utor, y abdós artistas sigueren saludats ab aplausos en sa aparició á escena.

La Sra. Bordalba, ens feu gala una vegada mes de sa magnífica y ben timbrada veu, además de la irreprotxable escola de cant que posseheix, donant al personatge de Selika una interpretació magistral.

Al Sr. Utor, se li admiraren una vegada mes sas prodigiosas facultats vocals pocas vegadas sentidas en cap altre artista. Si aquestas anessin acompanyadas de intuició artística, no duptém fora lo primer tenor del Univers.

Pera debut del barítono Sr. Menotti, se prepara la ópera *Tosca*, en que segons noticias hi está magistral, aixis com també la Sra. Palermi, que de la protagonista ne fa una verdadera creació.

També se prepara *La Favorita* ab lo concurs del Sr. Utor. Si 's realisa nos sembla que veurém plens fenomenals.

CATALUNYA (ELDORADO)

Ja s' han fixat las llistas de la companyia cómic-lírica que baix la direcció de D. Servando Cerbón ha de fer la temporada d' hivern pròxima.

Lo personal de la mateixa en la part del *bello sexo* es casi completament nova, ja que hi hem vist los noms de Pilar Pérez, Adela de Juan y Dolores Membrive entre Irene Alba y Prudencia Grifell ja conegudas.

Lo sexo fort estará representat per los coneguts y aplaudits actors Srs. Martínez, Miró, Soler, Gordillo y Peral.

La Empresa ha anunciat varias obras novas, pero com siga que la majoria de ellas encare han de estrenarse á Madrit, no respon de sa realisació, en cas de no agradar als de la vila del os.

La inauguració tindrà lloch el dissapte pròxim y com á *plat fort* en dit dia anuncia l' estreno de la revista *Calorin Colorao* que obtingué bon éxit en la Cort.

TÍVOLI — CIRCO EQÜESTRE

Aixis com un agafa gana, veyent menjar de gust, ó be sent enveja á en Girona ó á en Comillas, perque tenen més quartos que nosaltres, aquesta mateixa emulació 'ns va despertar lo veurer treballar la troupe *Queirolo*, perque forsa com la seva destressa, agilitat y lleugeresa com la que tenen, no s' ha vist may. Aixis mateix, las mis Amalia y Leonora, tan simpáticas y modosetas s' emportan lo públich, constituhint dos números nous de molta empenta. La forsa muscular de aquestas duas nenas, resulta incomparable, perque fan á plom tot son treball, sens empentas ni batzegadas, ab una netedat y bon agrado, que las fa encisadoras.

Lo dimars passat, un número nou, el parell de Dandgs, molt ben executat p'els joves Francois y Charles de la troupe *Queirolo*.

Per dijous prometen presentar els músichs bohemis, Zamacois. debut original, perque un de 'ls germans, lluheix una potent veu de tenor.

Després el trío Moreno; es á dir surt á novetat diaria y per aixó se ompla cada vesprada aquest local; sent de notar la predilecció que hi tenen els inglesos de l' esquadra.

Els de casa

—'Ditxosa esquadra! No sembla sino que may s' hagin vist inglesos á Barcelona!
Per *inglesos*, jo un arcalde, jo si que 'ls tinch tot l' any á las portas de l' Arcaldía.

GRAN VIA

Ja tornem á tenir art de debó en aquest Teatro. La gran actriu Italia Vitaliani s' en vé á fer art seriós, repertori del bó; ab sa nutrida y ben rublerta companyia dramática italiana. Els «duecents» ya s'han multiplicat, sent de creurer pe 'ls senyals de las primeras representacions, que el públich correspondrá á l' Empresa y als artistes, ben coneguts d'ell per endevant.

No 'ns cal mes exordis; prou n' hi ha ab l' anunci de las obras representadas: primerament dissapte *Adriana Lecouvreur* triufant la Vitaliani y tota la companyia; després l' estreno de *Maria Stuardo*, que es la més ferma creació dramática qu' hem vist de molts anys ensá y quina genial interpretació es prou, per amidar la talla d' una artista, si algú duptés, que

's tracta d' un gegant, que s' enmotlla á la trageria 'l mateix que á la comedia com hem vist en *Fedora*, *Odette*, *Tosca*...

NOU RETIRO

Una nova Direcció s' ha emprés aquet teatro pera actuarhi hasta fi del corrent mes, presentant una secció de *varietés*, sent son element principal la *Troupe Treval*, de la que 'n forman part 10 senyoras.

Además ha contractat á la baylerina Amelia Costa, Bella Chelito, Luz y Sara Bell y Mr. Diforio que executa l' exercissi del pas d' un automóvil sobre sa persona.

Es á dir, lo colmo de la forsa, ja que sostindrà mil kilos de pés.

Bons elements d' atracció 'ns sembla que hi figuran.

UN COMICH RETIRAT

Recomaném tots los nostres llegidors que sigan espantadissos, que no 'ls inmutin las noticias de heverhi hagut cassos de peste bubónica á Marsella, perque aquesta peste comparada ab totas las desgracias qu' ens han vingut á sobre es un gra de anís.

Portan mes gent al cementiri la sacarina y altras substancias nocivas á la salut, que 'ns suministran á diari 'ls industrials poch escrupulosos, que la terrible bubónica.

Y, no obstant nos atipem guapament d' articles sofisticats sense temor de cap classe.

Diguém, donch; Si ha de venir la peste bubónica, que vinga prompte; será una petita contrarietat á la nostra vida. ¡y qué diantre! ¡Animo y fora! Si ho calculém bé, sols hem de morir una vegada.

En lo baix Ampurdá un polissont anomenat Fernández se propasava portar presos á Girona, per *un quitame allí esas pajas* á varios joves, lligats com á criminals, y seguint los ell darrera ben instalat en cómodo cotxe

L' arcalde no permeté semblant barrabassada, y hi hagué un escandol gros, puig lo polissont contrariat volia passarlo tot á sanch y foch

S' ha de convenir en que aquets agents son iguals á tot arreu. No coneixen mes ranó que la de la tranca.

D. Theodor Baró, lo célebre (?) autor de «El gech d' en Migranya» y altras preciositats dramáticas, quan escriu en defensa de la monarquia fa venir ganas de ser qualsevol cosa, menos monárquich.

Examinin aquesta *neula* del Sr. Baró que no la desdeñaria lo de Santa Agnès, lo *dé la hoja del estofado*.

«Y el pueblo aclama al monarca. ¿Por qué? Aquel joven se parece á los demás, pero no es como los demás» ¡Vol callá, sant cristiá! «Tiene algo que los demás no tienen» ¡*Ave-yam!* «Es rey y tiene la tradición» ¡Ah! ¡oh! ¡uh! «¡El rey! Ha existido siempre; los abuelos hablaban del rey; ellos (se refereix als crachs) hablan del rey; sus hijos hablarán del rey» Co n parlarian de la República, si 'n tinguessim. ¿Veritat don *Teyodoro*? «El rey es el rey» ¡L' has tocada!

«Ciertamente que es un hombre, pero un hombre que es rey» Com hi ha escriptors, que son sabaters «Los hombres se cuentan por centenares de millones, pero en cada nación solo hay un rey» ¡Y á mi de vellut!

Vaya, don *Teya...doro*: las sevas rahons convencen á un mort.

¡Apuntis un tanto!

L' obsequi que 'ns ha fet Don Artur Vilaseca, propietari de l' Hotel Colon, de l' Album commemoratiu de son establiment, qu' ha publicat per regalo á sos parroquians n' es molt d' agrahir.

En pulcres y ben focad s fotografias, l' intel ligent fotografo Sr. Mas ha pres raho de tot lo mes important de l' Hotel, de que 'n pot tenir una idea detalladissima qui 's prengui no mes la molestia de fullejarlo y convencer's de qu' es lo primer de Barcelona y un de 'ls que fan ratlla á Europa. L' explicació en Castellá, Francés y Inglés qu' acompanya cad esquena de las 53 láminas que 'n conté dit Album, acaba de posar al corrent de 'l qu' es aquesta casa, al curiós lector, que per aquesta via coneix en tots sos detalls els serveys de l' Hotel Colon, contribuhint així á aumentar la parroquia.

Tant l' edifici, com els mobles y accesoris s' han construít aquí en Barcelona, sent d' alabar aquest cuidado de 'l Senyor Vilaseca, que tan debó l' hagués tingut igualment en la confecció y tiratje de las autotipias y encuadernació de son precios quadern, qu' encara n' estarian mellor y li farian mes honra.

Amatents sempre pera remarcar tot lo bó que teniam á casa encara que 's trobi amagat moltes vegadas, trovém molt gust, y ens complau 'l donar compte de l' obertura de cursos de l' Ateneo Obrero de la barriada de Gracia que tingué lloch lo disapte passat al vespre.

Aquesta associació esclusiva pe 'ls treballadors, n' es modestament subvencionada per la Diputació provincial y per l' Ajuntament de Barcelona, contantshi mes de xexanta alumnos en las clases diurnas y igual nombre propiament en las nocturnas, per las classes elementals, que 'n dirigeix en Joseph Crusart y Planas ab zel incansable; sense contar las aulas de dibuix, per Don Anton Quadrench; las de francés, per Don Joseph Ferrer y Batlle; las de teneduria de llibres y càlcul mercantil per Don Eduard Custodio Saiz, professor petit mercantil y la de noyas, que s' en cuida ab maternal assiduitat, la amable Senyoretn Na Pilar Valero.

Aquesta lley de Societats, propagadoras de l' Instrucció y res mes, perque l' Ateneo de referencia no es cap cassino, son las que 'ns deuen regenerar, sembrant la bona llevoy

entre mitx de la classe obrera de 'l pervenir; per' aixó, fou tan concorregut son acte inaugural en qu' hi prengueren la paraula molts concurrents per' lloharla, sobre tot l' Ilm Sr. Rector de l' Universitat que resumí 'ls discursos.

La Junta directiva d' aquest centre d' ensenyansa, pot estarn' afanosa, de l' obra que 'n porta entre mans y de trovars' ben ajudada pe 'l Senyor Crusart y Planas, per quins resultats envers sos petits deixebles lo meritém.

*

Havém rebut «L' Eco del Pujadas» portaveu del cassino d' aquest nom.

Establím lo cambi y desitjém molts anys de vida al nou company.

*

¡S' ha de confessar que 'ls nostres col·laboradors son personas de profit en tots conceptes!

Lo simpátich escriptor que firma Joseph Vilá y Ortonobes, no satisfet encare dels fruyts de sa intencionada ploma, resulta que 's dedica també á altres labors, en las quals no 's porta del tot malament, puig segóns noticias fa pòchs dias va inscriure en lo Registre de Sampedor á un fillet seu, qu' ha nascut tan aixerit y trempat com son pare y tan bon minyó com sa mare.

¡Vaja! ¡Anar fent!... Y que Deu dongui molts anys de vida als pares y á la criatura y á nosaltresaltres tants per consignar novas tan satisfactorias.

*

Y á propòsit (no de criaturas sino de Correus) nos escriu l' esmentat col·laborador, dihentnos que son moltas las setmanas que no reb lo nostre periódich, y com que nosaltres l' hi enviém puntualment cada setmana, transmetém la queixa al Administrador de Correus pera que si entre sos subordinats hi ha algún coleccionista de *Tomasa*s, en nostra Redacció, li regalarem los exemplars que necessiti, ab la condició de que no ha de fer fonedissos los exemplars que no li perteneixen.

*

Dilluns passat assistirem á la inauguració del nou café restaurant que ab lo nom de *Maison Dorée* s' ha establert en la plassa de Catalunya, cantonada al carrer de Rivadeneira.

Ens havían elogiat de manera extraordinaria tots sos salons y de vritat que los elogis los vejerem justos y hasta empetitits. Essens dupte el *Maison Dorée* lo primer establiment en son género en Barcelona y per sa riquesa y bon gust, pot competir ab los principals del extranger.

Los dueryos del mateix, que ho son los jermans M. y C Pompidor, obsequiaren als invitats ab un suculent *lunch* y per ell se vejeren las mostrars de apreci y distinció que mostravan á la concurrencia á la par que son caracter sincerament expressiu, per lo que 'ls hi agrahim sa deferenca desitjántlos un brillantíssim negoci.

*

Hem rebut la visita d' unas quantas verduleras del mercat d' Isabel, las quals nos han enterat de sas queixas respecte del mal estat de la plassa ahont venen los frescos ensiams y las molsudas patatas.

Aquestas senyoras, (que per serho no hi vol dir res que sigan verduleras) desitjan, y es molt just, que s' arregli prompte aquell mercat, que segóns dita d' un periódich sembla campament de jitanos y es un verdader cau de porquerias contrarias á la salut.

Tota vegada que ja va acordarse no adquirir la «Abaceria Central» ¿qué esperan los nostres edils, pera atendre las justas queixas dels venedors del mercat d' Isabel?

¿Es que volen que aquets y 'ls seus compradors sigan los primers qu' agafin la peste bubónica si acás ve á Barcelona?

*

Mes de quatre vegadas hem recomenat als nostres llegidors que no 's fiessin de curanderos, puig si 'l que ha estudiat te prou feyna para curar á sos semblants, qui no te altras qualitats qu' una gran dossis de barra, no pot fer al tra cosa qu' enviar ignocents al altre barri.

Avuy, repetim lo consell, ab motiu d' haver mort al cap de poch rato d' haver pres la *medicina* (?) un subjecte que 's fiá de que li receptés un curandero del carrer de Cremat Xich, qu' hauria de fer *cremar en gran* á las autoritats que deuen vetllar per la seguritat dels ciutadans.

Per aquets curanderos, es precis buscar un remey segur ó donarlos desseguida una patent pera que sense responsabilitat de cap mena pugan enviar personas al cementeri.

Decepció policíaca

Va tenir quatre disputas
ab sa muller Esperansa
un tal Pere; y — ¡Al Memato! —
me 'n vaig — va dir — dona ingrata

L' home eixí fet una fera;
mes fou tanta sa desgracia
que al repetir ¡Al Memato!
al peu mateix de la escala
un de la ronda secreta
va pararli 'ls peus; y al acte
lo guardia li preguntá
si d' un suícidí 's tractava.

En Pere, casi ab sorpresa
respongué ab bastanta calma;
— ¡Suícidí á n' aquesta hora!
¡Estich bien per suícidarme!
¡Ca hombre! — Aixó de «Memato»
que la suya atención llama
es lo nom d' una taberna
que hay aquí al tombant de casa.

RAMPELLS

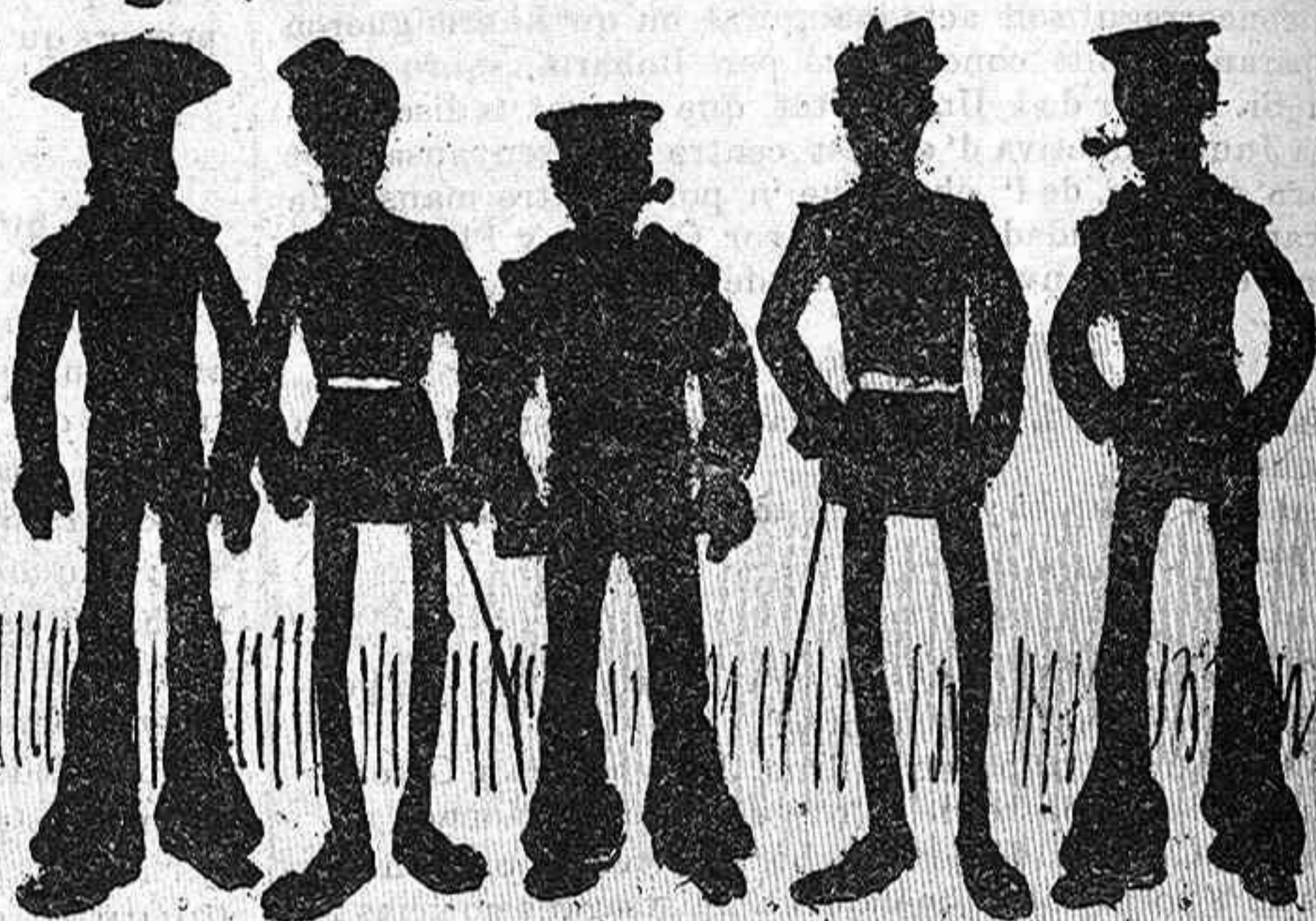
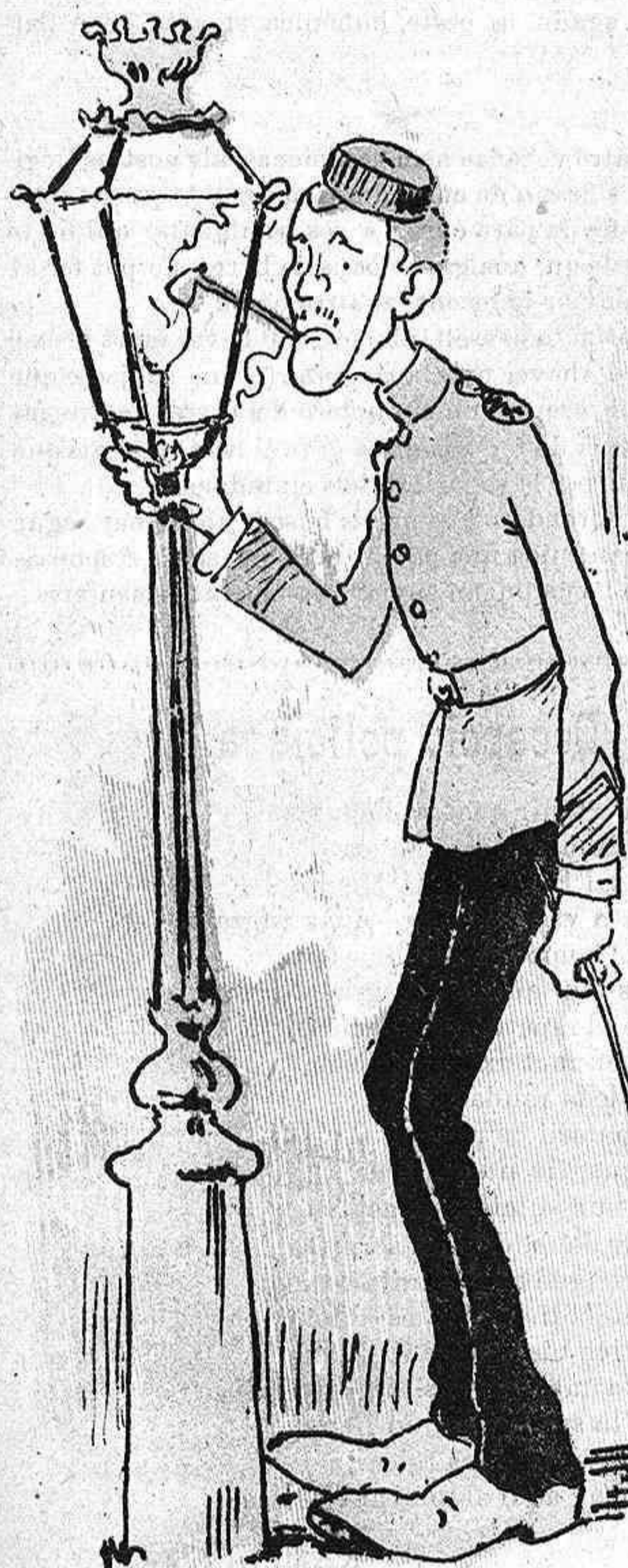
CORRESPONDENCIA

Roseta Serra, Anirá. — Antoni Cantallops; Aceptat. — Ne mesi Girabau; De vosté, també. ¿Está content? — Quimet de las Coplas; Publicarém «A un amich tenor». — Peret Gorga. — ¿No fora millor qu' escribis menos, y que pulis més lo que escriu? Me sab greu tenir que donarli carabassa cada setmana. — Vilá Ortonobes; Ho insertarém gayrebé tot. — Emili Reimbau; Gracias. — Santiago Prats; L' article es molt fluix. Un aficionat mataroni; Procuri practicar més. — Rampells; No m' agrada. — J. Ribas S; Anirá. — A Cortina Rivera; Id. — Albert de Vilafranca; Ho publicarém. — M. Andal; Insertarém alguna cosa.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. — BARCELONA

Ingleserías

Tarregada inglesa que contribuheix al equilibri Europeu.

— Osté tener muchàs arrobas de sall!
 — ¡Ay inglés; prefereixo las lliuras.. esterlinas.

Un enemich de l' Arrendataria de cerillas.

V. Gervá

Tarregada inglesa quo no vol mantenir l' equilibri Europeu.